

Брюксел, 28.11.2013 г.
COM(2013) 813 final

2013/0402 (COD)

Предложение за

ДИРЕКТИВА НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА

относно закрилата на неразкрити ноу-хау и търговска информация (търговски тайни) срещу тяхното незаконно придобиване, използване и разкриване

(текст от значение за ЕИП)

{SWD(2013) 471 final}

{SWD(2013) 472 final}

{SWD(2013) 493 final}

ОБЯСНИТЕЛЕН МЕМОРАНДУМ

1. КОНТЕКСТ НА ПРЕДЛОЖЕНИЕТО

Европа разполага със силни позиции в областта на науката и иновациите и има потенциал да се превърне в световен лидер. Стремещът към качествена наука не е цел само на изследователите, но е източник и на важни обществени и частни ползи. Независимо от това, като цяло предприятията не са движеща сила за научноизследователската и развойна дейност (НИРД) в рамките на ЕС в достатъчно висока степен в сравнение с някои основни търговски партньори, по-специално САЩ и Япония. Инвестициите на предприятията в НИРД на ниво под оптималното въздействат неблагоприятно върху въвеждането на нови продукти, процеси, услуги и ноу-хау.

Следователно е желателно да се подобрят условията за дейността на иновационните предприятия. Като част от по-широката стратегия „Европа 2020“, Комисията се ангажира да създаде Съюз за иновации, който да защитава инвестициите в базата от знания, като намалява свързаната с големи разходи разпокъсаност и като превръща Европа в по-благоприятно място за иновации. Средата, благоприятстваща иновациите, следва по-специално да насърчава по-високи равнища на инвестициите в НИРД от страна на частния сектор чрез по-широко, включително трансгранично, сътрудничество в областта на НИРД и технологичните разработки между университетите и предприятията, открития достъп до иновации, както и чрез осигуряването на възможност за по-добро оценяване на интелектуалната собственост (ИС) по начин, който улеснява достъпа до капитал и финансиране за рискови инвестиции за ориентирани към изследователската дейност и иновации стопански субекти. Постигането на тези цели единствено на национално равнище не е достатъчно и ще доведе до неефективно дублиране на действията в Съюза.

Драстично намалените разходи по сделките в цифровата икономика доведоха до нови форми на сътрудничество с помощта на „отворената наука“ и открития достъп до иновации, които често водят до възникването на нови бизнес модели за използване на съвместно създадени знания. Независимо от това, правата върху интелектуалната собственост са основна част от политиката в областта на иновациите. Правата върху интелектуалната собственост предоставят на иновативните предприемачи и творците средство за усвояване на резултатите от техните усилия, които имат нематериален характер, като по този начин се осигуряват необходимите стимули за инвестиции в нови решения, изобретения и ноу-хау. Чрез правата върху интелектуалната собственост най-често се осигурява закрила на резултатите от усилията на творците и изобретателите, но имат ограничен обхват на прилагане.

По време на научноизследователския и творческия процес се събира и разработва значителен обем информация, като постепенно се изграждат познания със значителна икономическа стойност, която често не отговаря на условията за закрила на правата върху интелектуална собственост, но е от еднакво голямо значение за иновациите и за конкурентоспособността на предприятията като цяло. Когато осигуряването на такива активи и привличането на финансиране и инвестиции изисква интелектуалната собственост да бъде запазена в тайна, дружествата, лабораториите и университетите, както и индивидуалните изобретатели и творци използват най-надеждния и наложен във времето начин за усвояване на ценна информация: поверителността.

Тъй като научните изследвания се основават на предварителен труд, споделянето на знания и нови констатации осигурява важен „ефект на лоста“ по отношение на бъдещите иновации. В зависимост от бизнес модела на иновативния предприемач, има

случаи, когато поверителността може да бъде необходимо изискване за съществуването на интелектуална собственост, за да може тя да бъде използвана за иновации и повишаване на конкурентоспособността. Всяко право върху интелектуална собственост се основава на тайна. Писателите не разкриват сюжета, по който работят (бъдещи авторски права), производителите на автомобили не разпространяват първите схеми на нов модел (бъдещ дизайн), дружествата не разкриват предварителните резултати от своите технологични експерименти (бъдещ патент), дружествата задържат информацията, свързана с пускането на пазара на нов продукт (бъдеща търговска марка) и др.

Съгласно правната терминология информацията, която се пази в тайна, за да се запазят конкурентните предимства, се нарича „търговска тайна“, „неразкрита информация“, „поверителна търговска информация“ или „тайно ноу-хау“. Предприемачите и представителите на академичната общност понякога използват други наименования за него, като „патентовано ноу-хау“ или „патентовани технологии“.

Търговските тайни са също толкова важни за закрила на иновациите от нетехнологичен характер. Секторите на услугите, които осигуряват около 70 % от БВП на ЕС, са много динамични и тази динамика зависи от създаването на иновационни знания. Секторът на услугите обаче не разчита в същата степен като производствения сектор на технологичния процес и продуктите иновации (защитени от патентите). Поверителността в тази ключова област от икономиката на ЕС се използва за изграждане и експлоатиране на така наречените „меки“ иновации за постигане на конкурентоспособност, като обхваща използването и прилагането на разнообразна гама от стратегическа търговска информация, която се простира отвъд технологичните знания, като например информация за клиентите и доставчиците, бизнес процесите, бизнес плановете, пазарните проучвания и др.

Икономистите са единодушни, че дружествата, независимо от размера си, ценят търговската тайна поне толкова, колкото и другите форми на интелектуална собственост. Търговските тайни са особено важни за малките и средните предприятия (МСП) и новосъздадените предприятия, тъй като те често не разполагат със специализирани човешки ресурси и финансови възможности да търсят, управляват, въвеждат и защитават правата върху интелектуалната собственост.

Въпреки че не се ползват със закрила като класическо право върху интелектуалната собственост, търговските тайни са основен допълващ инструмент за необходимото усвояване на интелектуалните активи, които движат икономиката на знанието на 21-ви век. Притежателят на търговска тайна не притежава изключителни права върху информацията — предмет на търговската тайна. Въпреки това, с цел насърчаване на икономически ефективен и конкурентен процес, ограниченията върху използването на търговската тайна са обосновани в случаите, когато съответното ноу-хау или информация са получени от притежателя на търговската тайна против волята му от трета страна по нечестен път. Оценката на това, дали и до каква степен такива ограничения са необходими, подлежи на съдебен контрол за всеки отделен случай.

Това означава, че конкурентите са свободни и следва да бъдат насърчавани да разработват и използват същите, подобни или алтернативни решения, като по този начин се конкурират в областта на иновациите, но не е разрешено да мамят, крадат или подвеждат с цел получаване на поверителна информация, разработена от други.

Докато разработването и управлението на знания и информация придобиват все по-голяма важност в резултатите на икономиката на ЕС, ценните неразкрити ноу-хау и информация (търговски тайни) са все повече изложени на опасността от кражба,

шпионаж или други методи на присвояване (свързани с глобализацията, възлагането на външни изпълнители, по-големите вериги на доставки, по-широкото използване на ИКТ и др.). Увеличава се също и рискът откраднатите търговски тайни да се използват в трети държави за производството на стоки — предмет на нарушение, които впоследствие се конкурират в рамките на ЕС с тези на жертвата на присвояването. От друга страна, сегашното изобилие и разпокъсаност на правните уредби относно закрилата на търговската тайна срещу нейното незаконно придобиване, използване или разкриване пречи на трансграничната НИРД, както и на разпространението на иновативни знания, като се ограничава способността на европейските предприятия да отговарят на неправомерните атаки върху тяхното ноу-хау.

Оптимизирането на инфраструктурата на интелектуалната собственост е един от важните стълбове на Съюза за иновации и в този контекст през май 2011 г. Комисията прие цялостна Стратегия за интелектуалната собственост с цел да се направи преглед на закрилата на търговската тайна¹. Настоящото предложение е още един от резултатите като част от ангажимента за създаването на единен пазар на права върху интелектуалната собственост.

2. РЕЗУЛТАТИ ОТ КОНСУЛТАЦИИТЕ СЪС ЗАИНТЕРЕСОВАНИТЕ СТРАНИ И ОТ ОЦЕНКИТЕ НА ВЪЗДЕЙСТВИЕТО

2.1. Обществена консултация

Настоящата инициатива се основава на оценката на значението на търговската тайна за иновациите и за конкурентоспособността на дружествата, степента, в която те се използват, тяхната роля и връзка с правата върху интелектуална собственост при създаването и икономическата експлоатация на знания и нематериални активи, както и на съответната правна уредба. Тези оценки са извършени с помощта на две външни проучвания и след задълбочени консултации със заинтересованите страни.

Първото проучване (публикувано през януари 2012 г.) осигурява сравнителен анализ на правните уредби относно закрилата срещу присвояване на търговска тайна в различните държави — членки на ЕС. Второто проучване, публикувано през май 2013 г., съдържа оценка на икономическите основи на търговската тайна и закрилата срещу нейното присвояване и допълнително анализира правната закрила на търговската тайна на цялата територия на ЕС. То потвърждава разпокъсания и разнообразен характер на съществуващата закрила срещу присвояване на търговска тайна на цялата територия на Съюза, като принципно я определя като непрозрачна и налагаща ненужни разходи и рискове. Според проучването една ефективна система за гарантиране на резултатите от НИРД е предпоставка за иновативността на предприятията, а гъвкавостта, предлагана от ефикасното използване на търговски тайни, съответства на начина, по който се извършват иновациите в днешната стопанска среда. В него се заключава, че хармонизирането на правото в областта на търговската тайна в ЕС ще подобри условията за предприятията да разработват, обменят и използват иновативни знания.

Становищата на заинтересованите страни са събрани на 3 етапа. Първо, представители на гражданското общество, предприятията, академичните среди и публичните органи обсъдиха този въпрос на конференция, организирана от Комисията, която беше проведена през юни 2012 г.

---

¹ COM(2011) 287.

Второ, през ноември 2012 г. беше поставено началото на проучване относно използването на търговската тайна, свързаните с това рискове и правна закрила в контекста на 2-рото проучване. Проучването бе извършено върху представителна извадка от предприятията в ЕС, включително МСП, които представляват 60 % от извадката. Бяха получени общо 537 отговора на анкетата. Като цяло 75 % от респондентите определят търговските тайни като стратегически важни за растежа, конкурентоспособността и постиженията на своите дружества в областта на иновациите. Проучването показва, че през последните 10 години около един от всеки пет респонденти е претърпял поне един опит за присвояване в рамките на ЕС, докато почти две пети от респондентите посочиха, че рискът от присвояване на търговската тайна се е увеличил през същия период. Двама от всеки трима от респондентите заявиха подкрепата си за законодателно предложение на ЕС.

Трето, от 11 декември 2012 г. до 8 март 2013 г. службите на Комисията проведоха публична консултация, насочена към възможните варианти на политиката и тяхното въздействие. Бяха получени 386 отговора, главно от отделни граждани (предимно от една държава членка), както и от предприятия. 202 респонденти са посочили, че правната закрила срещу присвояване на търговски тайни следва да се разгледа от ЕС. Въпреки това становищата на двете основни групи респонденти (граждани и предприятия) изразяват противоположни позиции. Трима от всеки четирима граждани считат, че търговската тайна е маловажна за НИРД, и определят съществуващата правна закрила на търговската тайна за прекомерна, а 75 % не виждат необходимост от действия на равнище ЕС. Дружествата респонденти, от друга страна, считат търговската тайна за много важна за НИРД и за своята конкурентоспособност. Повечето от тях считат, че съществуващата закрила е слаба, особено на трансгранично равнище, и виждат разликите между националните правни уредби като отрицателно въздействие, например поради по-висок бизнес риск в държавите членки с по-слаба закрила, по-малко стимули за осъществяване на трансгранична НИРД и по-високи разходи за превантивни мерки за закрила на информацията.

2.2. Оценка на въздействието

Оценката на въздействието показва разликите на национално равнище по отношение на закрилата на търговската тайна: законодателството на няколко държави членки или предоставя дефиниция за търговската тайна, или посочва кога тя подлежи на закрила; невинаги съществува възможността за разпореждания за преустановяване на нарушаващите права действия от нарушителите; традиционните правила за изчисляване на обезщетенията за претърпени вреди често са неадекватни в случаите на присвояване на търговска тайна, а не съществуват алтернативни методи (например въз основа на възнагражденията, които биха били дължими съгласно лицензионното споразумение) във всички държави членки; кражбата на търговска тайна не е предмет на наказателното право във всички държави членки. Освен това много държави членки не разполагат с разпоредби, които целят опазване на търговската тайна по време на съдебно производство, като по този начин възпрепятстват жертвите на присвояване на търговска тайна да защитят правата си по съдебен ред.

Така възникват два основни проблема:

- Стимули на ниво под оптималното за извършване на трансгранични дейности в областта на иновациите. Когато за търговските тайни съществува риск от присвояване, съпътстван от неефективна правна закрила, тогава са засегнати стимулите за предприемането на иновационни дейности (включително на трансгранично равнище) поради i) по-ниската очаквана стойност на

иновациите, които зависят от търговска тайна, и по-високите разходи за тяхната закрила; и ii) по-високия бизнес риск при споделяне на търговските тайни. Например 40 % от дружествата в ЕС ще се въздържат от споделянето на търговски тайни с други страни поради страх от загуба на поверителната информация чрез злоупотреба или оповестяване без тяхното разрешение. Това пречи на иновациите и по-специално на съвместните научни изследвания и открития достъп до иновации, които изискват споделяне на ценна информация от много научноизследователски и търговски партньори.

- Конкуrentните предимства, основаващи се на търговската тайна, са подложени на риск (намалена конкурентоспособност): разпокъсаната правна закрила в рамките на ЕС не гарантира еднакъв обхват и ниво на правна закрила на вътрешния пазар, като така подлага на риск свързаните с търговската тайна конкурентни предимства, независимо дали те са в областта на иновациите или не, и по този начин понижава конкурентоспособността на собствениците на търговската тайна. Например европейската химическа промишленост, която разчита до голяма степен на иновации в процесите, обезпечени с търговски тайни, счита, че присвояването на търговска тайна често би могло да доведе до намаление в оборота с до 30 %.

Целта на инициативата е да се гарантира, че конкурентоспособността на европейските предприятия и научноизследователските организации, която се основава на неразкрито ноу-хау и търговска информация (търговски тайни), е адекватно защитена и да се подобрят условията/рамката за разработването и използването на иновациите, както и за трансфер на знания в рамките на вътрешния пазар. По-специално нейната цел е подобряване на ефективността на правната закрила на търговската тайна срещу присвояване в рамките на вътрешния пазар.

Обсъдени бяха следните възможни варианти за разрешаването на този проблем:

- Запазване на сегашното положение.
- Предоставяне на информация и повишаване на осведомеността относно националните мерки, процедури и правни средства за защита срещу присвояване на търговската тайна.
- Сближаване на националните законодателства в областта на гражданското право по отношение на актовете на незаконното присвояване на търговски тайни (но разпоредбите относно правните средства за защита и запазване на поверителността на търговските тайни в рамките на съдебни производства следва да се приемат на национално равнище).
- Сближаване на правните средства за защита на националните законодателства в областта на гражданското право по отношение на присвояването на търговски тайни и разпоредби относно запазването на поверителността на търговските тайни по време на и след съдебното производство (в допълнение към вариант 3).
- Сближаване на националните законодателства в областта на наказателното право в допълнение към сближаването в областта на гражданското право (вариант 4), включително разпоредби за налагане на минимални наказания за извършени престъпления.

Заключението от оценката на въздействието е, че вариант 4 е съразмерен с преследваната цел и най-добре ще послужи за постигането ѝ.

От гледна точка на въздействието, сближаването в областта на гражданскоправните средства за защита ще позволи на иновационните предприятия по-ефективно да защитават търговските си тайни в целия ЕС. Също така, ако притежателите на търговски тайни могат да разчитат на поверителност по време на съдебното производство, те биха били по-склонни да търсят правна закрила срещу потенциалните вреди, нанесени в резултат на присвояване на търговски тайни. Повишаването на правната сигурност и сближаването на законодателството ще допринесе за увеличаване на стойността на иновациите, които дружествата се опитват да защитават като търговска тайна, тъй като рискът от присвояване ще бъде намален. Положително въздействие върху функционирането на вътрешния пазар поради факта, че предприятията, по-специално МСП и научните изследователи, ще могат да използват по-добре своите иновативни идеи чрез сътрудничество с най-добрите партньори в ЕС, като по този начин спомагат за увеличаване на инвестициите на частния сектор в НИРД в рамките на вътрешния пазар. Същевременно конкуренцията не би трябвало да се ограничи, тъй като не се предоставят изключителни права и всеки конкурент е свободен по независим път да придобие знанията, защитени с търговската тайна (включително чрез обратен инженеринг). Аналогично, не се очаква наемането и мобилността на висококвалифицирана работна ръка (служители, които имат достъп до търговски тайни) в рамките на вътрешния пазар да бъдат неблагоприятно засегнати. С течение на времето това би трябвало да има положително въздействие върху конкурентоспособността и растежа на икономиката на ЕС. Тази инициатива не оказва отрицателно въздействие върху основните права. По-специално, тази инициатива ще насърчи правото на собственост и правото на стопанска инициатива. По отношение на достъпа до документи, представяни в рамките на съдебно производство, са приети защитни разпоредби с цел обезпечаване на правото на закрила. Инициативата също съдържа защитни разпоредби, за да се гарантира, че правото на свобода на изразяване на мнение и на информация е гарантирано.

Настоящата инициатива е съобразена с международните задължения (т.е. Споразумението за свързаните с търговията аспекти на правата върху интелектуалната собственост (Споразумението TRIPS). Основните търговски партньори имат сходно законодателство по този въпрос.

3. ПРАВНИ ЕЛЕМЕНТИ НА ПРЕДЛОЖЕНИЕТО

В член 114 от Договора за функционирането на Европейския съюз (ДФЕС) се предвижда приемането на разпоредби на ЕС за хармонизиране на националните законодателства, когато това е необходимо за правилното функциониране на вътрешния пазар. Целта на предложението е да се създаде достатъчно и съпоставимо равнище на правните средства за защита в рамките на вътрешния пазар в случай на присвояване на търговска тайна (като същевременно се осигурят достатъчно предпазни механизми за предотвратяване на злоупотреби). Съществуващите национални разпоредби предлагат неравномерно ниво на закрила на търговската тайна срещу присвояване в целия ЕС, което застрашава правилното функциониране на вътрешния пазар на информация и ноу-хау. С цел да реализира пълния си потенциал като икономически актив ценната информация (като производствени процеси, нови вещества и материали, непатентовани технологии, бизнес решения) трябва да подлежи на прехвърляне при условия на поверителност, тъй като тя може да има различни видове употреба за различните участници в различни географски региони, като по този начин генерира доход за създателите си и позволява ефективно разпределение на ресурсите. Нехармонизираната правна уредба също намалява стимулите за

предприемане на каквато и да е свързана с иновации трансгранична дейност, която ще зависи от използването на информация, защитена като търговска тайна, като например установяването в различна държава членка с цел производство или предлагането на пазара на стоки/услуги въз основа на търговски тайни, както и с цел доставката на стоки/услуги за дружество в друга държава членка, или възлагане на производството на друго дружество в държава членка. В тези ситуации, ако търговската тайна бъде присвоена в друга държава с по-ниско ниво на закрила, стоките — предмет на нарушение, могат да се разпространят на целия пазар. По този начин съществуващите национални разпоредби намаляват привлекателността и затрудняват трансграничната НИРД и иновациите. Те също така създават по-голям бизнес риск в държавите членки с по-ниски нива на закрила, като това се отразява неблагоприятно върху цялата икономика на ЕС, тъй като, от една страна, стимулите за трансграничната търговия намаляват, а от друга страна, „стоките — предмет на нарушение“, с произход от тези държави членки (или внесени през тях) могат да се разпространят на целия вътрешен пазар. Предложението трябва да улесни трансграничното сътрудничество в областта на НИРД: ясната, стабилна и хармонизирана закрила на търговската тайна срещу присвояване насърчава трансграничното споделяне и трансфера на поверителна търговска информация и ноу-хау чрез намаляване на съществуващите рискове и разходите по сделките, свързани с прилагането на множество законодателства. То следва също така да подобри стимулите за трансгранична търговия благодарение на намаляването на нелоялната конкуренция от страна на т. нар. „пътници без билет“ в трансграничното пазарно пространство.

Що се отнася до субсидиарността, проблемите, установени при оценката на въздействието, се дължат на разнообразието и несъгласуваността на съществуващата нормативна уредба, която не гарантира равнопоставени условия на конкуренция за европейските дружества с отрицателни последици за тяхната конкурентоспособност и тази на ЕС като цяло. Постигането на по-голяма съгласуваност на мерките, свързани с правните средства за защита, между отделните държави членки е от основно значение за справянето с тези проблеми. Въпреки това тази последователност не може да бъде постигната чрез предприемането на действия само на национално равнище: опитът в областта показва, че дори когато между държавите членки съществува определена координация, например постигната чрез Споразумението TRIPS, това не гарантира достатъчна степен на действителна хармонизация на националните разпоредби. Следователно поради мащаба и въздействието на предложението е необходимо действие на равнище ЕС.

4. ОТРАЖЕНИЕ ВЪРХУ БЮДЖЕТА

Настоящото предложение няма отражение върху бюджета на Европейския съюз. Включените в настоящото предложение мерки на Комисията са съгласувани с новата многогодишна финансова рамка за периода 2014—2020 г.

5. ОБЯСНЕНИЕ НА ПРЕДЛОЖЕНИЕТО

5.1. Общи разпоредби

Глава I определя предмета (член 1): директивата се прилага спрямо незаконното придобиване, разкриване и използване на търговска тайна и мерките, процедурите и правните средства за защита, които следва да бъдат на разположение за целите на гражданскоправната защита.

Също така в глава I, член 2 се дават определения на ключови понятия. Определението за „търговска тайна“ включва три елемента: i) информацията трябва да бъде поверителна; ii) тя следва да има търговска стойност поради своята поверителност; и iii) притежателят на търговската тайна следва да е положил разумни усилия да запази нейната поверителност. Това определение отговаря на определението за „неразкрита информация“ в Споразумението TRIPS.

Определението за „притежател на търговска тайна“ включва, също така по модела на Споразумението TRIPS, понятието за законосъобразността на контрола върху търговската тайна като ключов елемент. Така то гарантира, че не само първоначалният притежател на търговска тайна, но и лицензополучателите могат да защитят търговската тайна.

Определението за „стока, предмет на нарушение“ включва оценка на пропорционалността. Предполага се, че стоки, които са проектирани, произведени или предлагани на пазара при извършване на незаконни действия, извличат полза от въпросната търговска тайна в значителна степен и следва да се разглеждат като стоки — предмет на нарушение. Този анализ следва да се извършва, когато се разглежда налагането на мерки, пряко засягащи стоките, които се произвеждат или предлагат на пазара от даден нарушител.

Глава II определя обстоятелствата, при които придобиването, използването и разкриването на търговска тайна е незаконно (член 3), като по този начин се дава право на притежателя на търговската тайна да поиска прилагане на мерките и правните средства за защита, предвидени в директивата. Ключовият елемент, който определя тези действия като незаконни, е липсата на съгласието на притежателя на търговската тайна. В член 3 се определя също така, че използването на търговска тайна от трета страна, която не е пряк участник в първоначалното незаконно придобиване, използване или разкриване, също е незаконно, когато тази трета страна е знаела, е била длъжна да знае или е била уведомена относно първоначалните незаконни действия. В член 4 изрично се уточнява, че независимото откритие и обратният инженеринг са законни средства за придобиването на информация.

5.2. Мерки, процедури и правни средства за защита

Глава III определя мерките, процедурите и правните средства за защита, които следва да бъдат предоставени на разположение на притежателя на търговска тайна в случай на незаконно придобиване, използване или разкриване на тази търговска тайна от трета страна.

Раздел 1 определя общите принципи, валидни по отношение на гражданскоправните инструменти за правоприлагане, с цел предотвратяване и наказване на случаите на присвояване на търговска тайна, а именно ефективност, справедливост и пропорционалност (член 5) и предпазни мерки за предотвратяването на злоупотреби с предявяването на съдебни иски (член 6). Член 7 установява давностен срок. Член 8 изисква държавите членки да предоставят на съдебните органи механизми, чрез които да се запази поверителността на търговските тайни, разкривани в съда за целите на съдебното производство. Евентуалните мерки трябва да включват: ограничаване на достъпа до документи, предоставени от страните или трети страни, изцяло или частично; ограничаване на достъпа до изслушвания или записи на изслушвания; издаване на заповед страните или третите страни да изготвят неповерителни версии на документите, които съдържат търговски тайни, както и изготвянето на неповерителни версии на съдебните решения. Тези мерки следва да се прилагат по пропорционален начин, така че правата на страните на справедливо изслушване да не бъдат накърнени.

Мерките за поверителност трябва да важат по време на съдебното производство, но и след това, в случай на искания за публичен достъп до документи, докато въпросната информация остава предмет на търговска тайна.

Раздел 2 предвижда временни и обезпечителни мерки под формата на временни забрани или предохранителна конфискация на стоки — предмет на нарушение (член 9). В него се установяват също така защитни разпоредби, за да се гарантира справедливост и пропорционалност на тези временни и обезпечителни мерки (член 10).

Раздел 3 предвижда мерки, които могат да бъдат наредени с решението по съществото на делото. Член 11 предвижда забрана за използването или разкриването на търговска тайна, забрана да се произвеждат, предлагат, пускат на пазара или употребяват стоки — предмет на нарушение (или да се внасят или съхраняват стоки — предмет на нарушение, за тези цели), както и корективни мерки. Корективните мерки изискват, *inter alia*, от нарушителя да унищожи или предаде на първоначалния притежател на търговската тайна цялата информация, с която той или тя разполага по отношение на незаконно придобитата, използвана или разкрита търговска тайна. Член 12 определя предпазни мерки, за да се гарантира справедливостта и пропорционалността на мерките, предвидени в член 11.

Присъждане на обезщетение за вредите, понесени от притежателя на търговската тайна в резултат на незаконното придобиване, използване или разкриване на неговата/нейната търговска тайна е предвидено в член 13, в който се призовава да бъдат взети предвид всички свързани фактори, включително нечестно получените от ответника ползи. Възможността за изчисляване на обезщетението въз основа на хипотетично възнаграждение също съществува, в съответствие с това, което се предвижда в случай на нарушения на правата върху интелектуалната собственост.

Член 14 оправомощава компетентните съдебни органи да предприемат мерки за информиране на обществеността по искане на ищеца, включително публикуването на решението по съществото на делото — при условие че търговската тайна не се разкрива и след като е разгледана пропорционалността на мярката.

Директивата не включва разпоредби относно трансграничното прилагане на съдебни решения, тъй като се прилагат общите правила на ЕС в тази област, които позволяват прилагането във всички държави членки на съдебно решение за забрана на вноса в ЕС на стоки — предмет на нарушение.

5.3. Санкции, докладване и окончателни разпоредби

С цел да се гарантира ефективното прилагане на директивата и постигането на преследваните цели в глава IV се предвижда прилагането на санкции в случай на неспазване на мерките, предвидени в глава III, и включва разпоредби за наблюдение и докладване.

Комисията счита, че в съответствие със съвместните декларации относно обяснителните документи² няма достатъчно аргументи за официално искане държавите членки да предоставят обяснителни документи, за да покажат каква е връзката между съдържанието на директивата и съответстващите ѝ части от националните инструменти за транспониране. От техническа гледна точка директивата не е особено сложна, съдържа само ограничен брой правни задължения, които изискват транспониране в националното законодателство и се занимава с конкретен предмет, който вече е регламентиран на национално равнище по отношение на свързаната област на правата

² ОВ С 369, 17.12.2011 г., стр. 14—15.

върху интелектуалната собственост. Поради това транспонирането на национално равнище не се очаква да бъде сложно и това следва да улесни наблюдението му.

Предложение за

ДИРЕКТИВА НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА

относно закрилата на неразкрити ноу-хау и търговска информация (търговски тайни) срещу тяхното незаконно придобиване, използване и разкриване

(текст от значение за ЕИП)

ЕВРОПЕЙСКИЯТ ПАРЛАМЕНТ И СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взеха предвид Договора за функционирането на Европейския съюз, и по-специално член 114 от него,

като взеха предвид предложението на Европейската комисия,

след предаване на проекта на законодателния акт на националните парламенти,

като взеха предвид становището на Европейския икономически и социален комитет³,

след консултация с Европейския надзорен орган по защита на данните⁴,

в съответствие с обикновената законодателна процедура,

като има предвид, че:

- (1) Предприятията и научноизследователските институти с нестопанска цел инвестират в придобиване, разработване и прилагане на ноу-хау и информация, която е разменната единица в икономиката на знанието. Това капиталовложение в създаването и прилагането на интелектуалния капитал определя тяхната конкурентоспособност на пазара и следователно възвръщаемостта на техните инвестиции, което е и основният стимул за научноизследователска и развойна дейност от страна на предприятията. Предприятията разполагат с различни средства за използване на резултатите от своята иновационна дейност, когато откритият достъп не позволява пълното използване на техните инвестиции в научните изследвания и иновациите. Използването на официално установени права върху интелектуалната собственост, като патенти, права върху дизайн или авторски права, е едно от тях. Друго средство е да се защити достъпът и да се използват знанията, които са ценни за предприятието и не са широко известни. Подобно ноу-хау и търговска информация, които са неразкрити и следва да останат поверителни, се обозначават като търговска тайна. Предприятията, независимо от своя размер, ценят търговските тайни също толкова, колкото и патентите и другите форми на правата върху интелектуална собственост, и използват поверителността като инструмент за управление на иновациите в стопанската дейност и научните изследвания, обхващащ разнообразна информация, от технологичните знания до търговските данни, като например информация за клиентите и доставчиците, бизнес планове или пазарни проучвания и стратегии. Чрез закрилата на такъв широк набор от ноу-хау и

³ ОВ С [...], [...] г., стр. [...].

⁴ ОВ С [...], [...] г., стр. [...].

търговска информация, независимо дали като допълнение или като алтернатива на правата върху интелектуална собственост, търговските тайни позволяват на техния създател да извлече печалба от своя труд и иновации, поради което са особено важни за научноизследователската и развойна дейност и постиженията в областта на иновациите.

- (2) Иновациите с открит достъп са важно средство за създаването на нови знания и помагат за възникването на нови и иновативни бизнес модели, които се основават на използването на съвместно създадени знания. Търговските тайни играят важна роля за закрила на обмена на знания между предприятията в рамките и извън границите на вътрешния пазар в контекста на НИРД и иновациите. Съвместните научни изследвания, включително трансграничното сътрудничество, са от особено значение за повишаване равнището на научноизследователската и развойна дейност сред предприятията в рамките на вътрешния пазар. Откритият достъп до иновации е катализатор за нови идеи, които да намерят своя път до пазара, като отговарят на нуждите на потребителите и предлагат решения на обществените предизвикателства. В условията на вътрешен пазар, на който бариерите пред подобно трансгранично сътрудничество са сведени до минимум и където сътрудничеството не е нарушено, интелектуалното творчество и иновациите следва да насърчават инвестициите в иновационни процеси, услуги и продукти. Такава среда, която благоприятства интелектуалното творчество и иновациите, е важна също така за растежа на заетостта и повишаването на конкурентоспособността на икономиката на Съюза. Търговските тайни са сред най-често използваните от предприятията форми на закрила на интелектуални продукти и иновационно ноу-хау, но в същото време са най-слабо защитените от съществуващата правна рамка на Съюза срещу тяхното незаконно придобиване, използване или разкриване от трети страни.
- (3) Иновативните предприятия са все повече изложени на непочтени практики, целящи присвояването на търговски тайни, като кражба, неразрешено копиране, икономически шпионаж, нарушаване на изискванията за поверителност, независимо дали в рамките на Съюза или извън него. Наблюдаваните в последните години процеси, като глобализацията, засиленото възлагане на дейности на външни изпълнители, по-големите вериги на доставки, засиленото използване на информационните и комуникационните технологии водят до нарастване на риска от такива практики. Незаконното придобиване, използване или разгласяване на търговската тайна застрашава възможността нейният законен притежател да получи стартово предимство под формата на възвръщаемост, като използва резултатите от иновационните си усилия. Без ефективни и сходни правни средства за защита на търговската тайна в целия Съюз стимулите, предвидени да насърчават участието в иновационна трансгранична дейност в рамките на вътрешния пазар, намаляват и търговските тайни не могат да реализират своя потенциал като двигатели на икономическия растеж и заетостта. По този начин иновациите и творческата дейност се обезкуражават, а инвестициите намаляват, което засяга правилното функциониране на вътрешния пазар и подкопава потенциала му за стимулиране на растежа.
- (4) Международните усилия, предприети в рамките на Световната търговска организация, за да се реши този проблем, доведоха до сключването на Споразумението за свързаните с търговията аспекти на правата върху

интелектуалната собственост (Споразумението TRIPS). То съдържа, *inter alia*, разпоредби относно закрилата на търговската тайна срещу нейното незаконно придобиване, използването или разкриването от трети страни, които представляват общи международни стандарти. Всички държави — членки на ЕС, както и самият ЕС, са обвързани от това споразумение, което бе одобрено с Решение 94/800/ЕО на Съвета⁵.

- (5) Независимо от Споразумението TRIPS, налице са съществени различия в законодателството на държавите членки по отношение на закрилата на търговските тайни срещу тяхното незаконно придобиване, използване или разкриване от други лица. Така например, не всички държави членки са приели национални определения на търговската тайна и/или незаконното придобиване, използването или разкриването на търговска тайна, така че обхватът на закрила не е лесно достъпен и се различава в държавите членки. Освен това липсва съгласуваност по отношение на гражданскоправните средства за защита в случай на незаконно придобиване, използване или разкриване на търговски тайни, тъй като не винаги съществуват разпореждания за преустановяване на нарушаващите права действия във всички държави членки спрямо трети страни, които не са конкуренти на законния притежател на търговската тайна. Съществуват също така различия в държавите членки по отношение на третирането на трети страни, които са придобили търговската тайна добросъвестно, но впоследствие по време на употребата научават, че са я придобили вследствие на предишно незаконно придобиване от друга страна.
- (6) Националните разпоредби също се различават по отношение на това дали законните притежатели на търговска тайна имат право да изискат унищожаването на стоки, произведени от трети страни, които неправомерно използват търговски тайни, или връщането или унищожаването на всякакви документи, файлове или материали, съдържащи или прилагачи незаконно придобитата или използвана търговска тайна. Освен това приложимите национални правила относно изчисляването на обезщетения за претърпените вреди невинаги отчитат нематериалния характер на търговските тайни, което затруднява доказването на действителните пропуснати ползи или неоснователно обогатяване на нарушителя, ако за въпросната информация не може да бъде определена пазарна цена. Само няколко държави членки позволяват прилагането на абстрактни правила за изчисляване на обезщетението въз основа на разумното лицензионно възнаграждение или разумната такса, които са могли да бъдат дължими, ако е съществувала лицензия, издадена за използването на търговската тайна. Освен това разпоредбите на много държави членки не гарантират запазването на поверителността на дадена търговска тайна, ако притежателят на търговската тайна подаде иск с обвинение в незаконно придобиване, използване или разкриване на търговска тайна от трета страна, като по този начин се намалява привлекателността на съществуващите мерки и правни средства за защита и спада нивото на предоставяната закрила.
- (7) Разликите в правната закрила на търговската тайна, предвидена от държавите членки, означават, че търговските тайни не се ползват от равностойна закрила в целия Съюз, което води до разпокъсаност на вътрешния пазар в тази област и до отслабването като цяло на общия възпиращ ефект на разпоредбите. Вътрешният

---

⁵ Решение на Съвета от 22 декември 1994 г. относно сключването от името на Европейската общност, що се отнася до въпроси от нейната компетентност, на споразуменията, постигнати на Уругвайския кръг на многостранните преговори (1986—1994 г.) (ОВ L 336, 23.12.1994 г., стр. 1).

пазар е засегнат дотолкова, доколкото тези разлики намаляват стимулите за предприятията да участват в свързана с иновации трансгранична стопанска дейност, включително сътрудничество с партньори в областта на научните изследвания или производството, възлагането на дейности на външни изпълнители или инвестициите в други държави членки, като това зависи от използването на информацията, защитена като търговска тайна. Трансграничната мрежа за научноизследователска и развойна дейност, както и за иновационни дейности, включително свързаните с тях производство и последваща трансгранична търговия, стават по-малко привлекателни и по-затруднени в рамките на Съюза, като това също води до неефективност в областта на иновациите на равнището на Съюза. Освен това в държавите членки със сравнително по-ниски нива на закрила възниква по-висок бизнес риск, когато търговските тайни могат по-лесно да бъдат откраднати или незаконно придобити по друг начин. Това води до неефективно разпределяне на капитала за стимулиращи растежа иновации в рамките на вътрешния пазар, поради по-високите разходи за защитни мерки за компенсиране на недостатъчната правна закрила в някои държави членки. По този начин се подкрепя и дейността на нелоялните конкуренти, които в резултат на незаконното придобиване на търговските тайни могат да разпространят произведените вследствие стоки в целия вътрешен пазар. Разликите в законодателния режим също улесняват вноса на стоки от трети държави в Съюза чрез входни пунктове с по-слаба защита, когато за проектирането, производството или маркетинга на тези стоки се използват откраднати или незаконно придобити по друг начин търговски тайни. Тези разлики като цяло засягат правилното функциониране на вътрешния пазар.

- (8) Целесъобразно е да се предвидят разпоредби на равнището на Съюза, които да сближат националните законодателни системи, така че да се осигури достатъчно и последователно ниво на правна закрила в рамките на вътрешния пазар в случай на незаконно придобиване, използване или разкриване на търговска тайна. За тази цел е важно да се установи единно определение за търговска тайна, без да се ограничава предметът на закрилата срещу присвояване. Затова това определение следва да бъде съставено така, че да обхваща търговската информация, технологичната информация и ноу-хау в случаите, когато са налице законен интерес те да бъдат запазени поверителни и основано на закона очакване за запазването на тази поверителност. По своето същество такова определение следва да изключва несъществената информация и не трябва да обхваща знанията и уменията, които са придобити от служителите в процеса на работата им и които са известни сред или достъпни за лица от средите, които обичайно се занимават с въпросния вид информация.
- (9) Също така е важно да се определят обстоятелствата, при които правната закрила е обоснована. Поради тази причина е необходимо да се определят поведението и практиките, които следва да се разглеждат като незаконно придобиване, използване или разкриване на търговска тайна. Разкриването на свързана с предприятията информация от институциите и органите на Съюза или от националните публични органи, която те притежават съгласно задълженията, установени в Регламент (ЕО) № 1049/2001 на Европейския парламент и на

Съвета⁶, или съгласно други разпоредби относно достъпа до документи, следва да не се счита за незаконно разкриване на търговска тайна.

- (10) В интерес на иновациите и за да се насърчи конкуренцията, разпоредбите на настоящата директива следва да не създават никакви изключителни права върху съответното ноу-хау или информация, които са защитени като търговски тайни. По този начин независимото откритие на същото ноу-хау и информация продължава да бъде възможно и конкурентите на притежателя на търговската тайна също са свободни да извършат обратен инженеринг на всеки законно придобит продукт.
- (11) В съответствие с принципа на пропорционалност на мерките и правните средства за защита на търговски тайни следва да бъдат адаптирани, за да се постигне целта за правилно функциониране на вътрешния пазар за научни изследвания и иновации без да се застрашат други цели и принципи на обществения интерес. В това отношение мерките и правните средства за защита гарантират, че компетентните съдебни органи вземат предвид стойността на търговската тайна, тежестта на деянието, което води до незаконно придобиване, използване или разкриване на търговска тайна, както и въздействието на такова деяние. Следва също да се гарантира, че компетентните съдебни органи разполагат със свободата да съпоставят интересите на страните по спора, както и интересите на трети страни, включително на потребителите, когато е уместно.
- (12) Правилното функциониране на вътрешния пазар ще бъде нарушено, ако предвидените мерки и правните средства за защита се използват за преследването на незаконни цели, несъвместими с целите на настоящата директива. Следователно е важно да се гарантира, че съдебните органи имат правомощия за санкциониране на злоупотреби от страна на ищците, които недобросъвестно подават явно неоснователни иски. Важно е също така предвидените мерки и правните средства за защита да не ограничават свободата на изразяването на мнения и на информация (която включва свободата и плурализма на медиите, установени в член 11 от Хартата на основните права на Европейския съюз) или подаването на сигнали за нарушения. Поради това закрилата на търговската тайна не следва да обхваща случаите, в които нейното разкриване е в полза на обществения интерес, доколкото това води до установяване на съответното нарушение или неправомерно действие.
- (13) В интерес на правната сигурност и като се има предвид, че се очаква законните притежатели на търговската тайна имат задължението за грижа по отношение на запазването на поверителния характер на търговските си тайни с голяма стойност и наблюдението на тяхното използване, се счита за целесъобразно да се ограничи възможността за инициране на действия за закрила на търговските тайни в рамките на ограничен период след датата, на която притежателят на търговската тайна е узнал или е имал повод да узнае за незаконното придобиване, използване или разкриване на неговата търговска тайна от трета страна.
- (14) Вероятността от загуба на поверителността на търговската тайна по време на съдебно производство често възпира законните притежатели на търговска тайна от завеждането на дело за закрила на техните търговски тайни, като по този

---

⁶ Регламент (ЕО) № 1049/2001 на Европейския парламент и на Съвета от 30 май 2001 г. относно публичния достъп до документи на Европейския парламент, на Съвета и на Комисията (ОВ L 145, 31.5.2001 г., стр. 43).

начин се застрашава ефективността на предвидените мерки и правни средства за защита. По тази причина е необходимо да се установят — при спазване на съответните предпазни мерки, които гарантират правото на справедлив съдебен процес — специални изисквания, имащи за цел да защитят поверителността на търговската тайна в хода на съдебното производство, образувано в нейна закрила. Те следва да включват възможността за ограничаване на достъпа до доказателства или изслушвания или за публикуване единствено на неповерителните елементи на съдебните решения. Подобна закрила следва да остане в сила след приключване на съдебното производство, докато информацията в обхвата на търговската тайна не стане обществено достъпна.

- (15) Незаконното придобиване на търговска тайна от трета страна може да доведе до опустошителни последици за нейния законен притежател, тъй като след като бъде публично оповестена, би било невъзможно за притежателя да възстанови състоянието преди нейната загуба. Следователно от съществено значение е да се предвидят бързи и достъпни междинни мерки за незабавно прекратяване на незаконното придобиване, използване или разкриване на търговската тайна. Такава мярка трябва да бъде на разположение, без да се изчаква вземането на решение по съществуващото на делото, при надлежно зачитане на правото на защита и принципа на пропорционалност с оглед на характеристиките на въпросния случай. Може да има необходимост и от гаранции на ниво, достатъчно за да покрие разходите и вредата, нанесена върху ответника чрез неоснователен иск, особено когато всяко забавяне би причинило непоправима вреда на законния притежател на търговската тайна.
- (16) По същата причина е важно също така да се предвидят мерки за предотвратяване на по-нататъшното незаконно използване или разкриване на търговската тайна. С цел да бъдат забранителните мерки ефективни, когато обстоятелствата налагат това ограничение, тяхната продължителност следва да бъде достатъчна, за да се отстранят всички търговски предимства, които трета страна би могла да извлече от незаконното придобиване, използване или разкриване на търговската тайна. Във всеки случай нито една мярка от този тип не следва да бъде приложима, ако информацията, първоначално обхваната от търговската тайна, е станала обществено достъпна поради причини, които не се дължат на ответника.
- (17) Търговската тайна може да бъде незаконно използвана за проектиране, производство или предлагане на пазара на стоки или съставни части за тях, които могат да се разпространят в целия вътрешен пазар, като по този начин нарушават търговските интереси на притежателя на търговската тайна и функционирането на вътрешния пазар. В тези случаи, както и когато въпросната търговска тайна има значително въздействие върху качеството, стойността или цената на получената стока или върху намаляването на разходите, улесняването или ускоряването на процесите на нейното производство или реализация на пазара, е важно съдебните органи получат правомощията да се разпореждат за подходящи мерки с цел да се гарантира, че тези стоки не се пускат на пазара или се изтеглят от него. Предвид глобалния характер на търговията е необходимо също така тези мерки да включват забрана на вноса на тези стоки в Съюза или на съхраняването им за целите на предлагането или пускането им на пазара. Като се вземе предвид принципът на пропорционалност, корективните мерки не следва да водят непременно до унищожаването на стоките, когато са налице други осъществими възможности, като например премахване на тази характеристика

на стоката, която е предмет на нарушение, или разпореждане със стоките извън пазара, например чрез дарения за благотворителни организации.

- (18) Дадено лице може първоначално добросъвестно да е придобило търговска тайна и едва на по-късен етап да установи, включително при получаване на известие от действителния притежател на търговската тайна, че знанията, свързани с търговска тайна, са получени от техните източници чрез незаконно използване или разкриване на съответната търговска тайна. С цел да се избегне рискът при тези обстоятелства предвидените корективни мерки или забраната причинят несъразмерна вреда на това лице, държавите членки следва да предвидят възможността, в съответните случаи, за парично обезщетение на засегнатата страна като алтернативна мярка, при условие че това обезщетение не надвишава размера на възнагражденията или таксите, които биха били дължими, ако лицето е получило разрешение за използване на въпросната търговска тайна за периода от време, за което използването на търговската тайна е можело да бъде предотвратено от първоначалния притежател на търговската тайна. Независимо от това, в случаите, когато незаконното използване на търговската тайна би съставлявало нарушение на закона, различно от предвидените в настоящата директива, или би могло да нанесе вреда на потребителите, такова незаконно използване не трябва да бъде разрешавано.
- (19) С цел да се избегне рискът дадено лице, което съзнателно или въз основа на основателно предположение за съзнателни действия, е придобило, използвало или разкрило търговска тайна, да извлече полза от подобно деяние и за да се гарантира, че понесият вреди притежател на търговската тайна, доколкото е възможно, ще възстанови състоянието си отпреди това деяние, е необходимо да се предвиди подходящо обезщетение за вредите, нанесени в резултат на незаконното деяние. Размерът на присъденото на понеслия щети притежател на търговската тайна обезщетение следва да бъде съобразен с всички съответни фактори, като например пропуснатите ползи за притежател на търговската тайна или нечестно получените от нарушителя ползи и, когато е целесъобразно, всички неимуществени вреди, причинени на притежателя на търговската тайна. Като алтернатива, например когато с оглед на нематериалния характер на търговските тайни би било трудно да се определи размерът на понесената действителна вреда, размерът на обезщетението би могъл да се обвърже с такива елементи като възнагражденията или таксите, които биха били дължими, в случай че нарушителят е поискал официално разрешение да ползва въпросната търговска тайна. Целта не е да се въвежда задължение за предоставяне на наказателно обезщетение, а да се гарантира обезщетение, което се основава на обективен критерий, като се вземат предвид извършените разноси от притежателя на търговската тайна, като например разходи за идентификация и проучване.
- (20) Като допълващо средство за възпиране на бъдещи нарушители и за повишаване на осведомеността на обществото като цяло е полезно да се информира обществеността за съдебните решения, включително, когато е целесъобразно, посредством явна публичност, в случаите на незаконно придобиване, използване или разкриване на търговски тайни, доколкото това публикуване не води до разкриването на търговската тайна, нито оказва несъразмерно голямо въздействие върху личния живот и репутацията на физическите лица.
- (21) Ефективността на мерките и средствата за правна закрила на търговската тайна на разположение на притежателите на търговска тайна може да бъде засегната в

случай на неспазване на съответните решения, приети от компетентните съдебни органи. Поради тази причина е необходимо да се гарантира, че тези органи разполагат с подходящи правомощия за налагане на наказания.

- (22) С цел да се улесни еднаквото прилагане на мерките за закрила на търговски тайни, е подходящо да се предвидят системи за сътрудничество и обмен на информация, както между държавите членки, от една страна, така и между държавите членки и Комисията, от друга, по-специално чрез създаване на мрежа от кореспонденти, определени от държавите членки. Освен това, с цел да се направи преглед доколко тези мерки отговарят на целта, за която са предвидени, Комисията, подпомагана при необходимост от Европейската обсерватория за нарушенията на правата върху интелектуалната собственост, следва да анализира прилагането на настоящата директива, както и ефективността на предприетите на национално равнище мерки.
- (23) Настоящата директива зачита основните права и съблюдава принципите, признати по-специално от Хартата на основните права на Европейския съюз, по-специално правото на зачитане на личния и семейния живот, правото на защита на личните данни, свободата на изразяване на мнение и на информация, свободата при избор на професия и право на труд, свободата на стопанската инициатива, правото на собственост и правото на добра администрация, право на достъп до документи и опазване на служебната тайна, правото на ефективни правни средства за защита и на справедлив съдебен процес и правото на защита.
- (24) Важно е правата на личен живот и защита на личните данни на всеки участник в съдебно производство, свързано с незаконното придобиване, използване или разкриване на търговска тайна и чиито лични данни се обработват, да се зачитат. С Директива 95/46/ЕО на Европейския парламент и на Съвета⁷ се регламентира обработката на лични данни, извършвана в държавите членки в контекста на настоящата директива и под надзора на компетентните органи на държавите членки, в частност на обществени независими органи, определени от държавите членки.
- (25) Доколкото целта на настоящата директива — да се постигне правилно функциониране на вътрешния пазар чрез създаването на достатъчно и съпоставимо равнище на правните средства за защита в рамките на вътрешния пазар в случай на незаконно придобиване, използване или разкриване на търговска тайна — не може да бъде постигната в достатъчна степен от държавите членки и следователно може, с оглед на нейния мащаб и въздействие, да бъде постигната по-добре на равнището на Съюза, Съюзът може да приеме мерки в съответствие с принципа на субсидиарност, установен в член 5 от Договора за Европейския съюз. В съответствие с принципа на пропорционалност, заложен в посочения член, настоящата директива не надхвърля мерките, необходими за постигането на тази цел.
- (26) Настоящата директива не следва да има за цел въвеждането на хармонизирани правила за съдебно сътрудничество, юрисдикция, признаване и въвеждане в сила на съдебни решения по граждански и търговски въпроси, нито да се занимава с приложимото законодателство. Другите инструменти на Съюза, които уреждат

---

⁷ Директива 95/46/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 24 октомври 1995 г. за защита на физическите лица при обработването на лични данни и за свободното движение на тези данни (ОВ L 281, 23.11.1995 г., стр. 31).

по-общи аспекти на тези въпроси, следва по принцип също да бъдат приложими към областта в обхвата на настоящата директива.

- (27) Настоящата директива следва да не засяга прилагането на разпоредбите на законодателството в областта на конкуренцията, и по-специално членове 101 и 102 от Договора за функционирането на Европейския съюз. Мерките, предвидени в настоящата директива, следва да не се използват за ненужно ограничаване на конкуренцията по начин, който противоречи на този Договор.
- (28) Мерките, приети за закрила на търговските тайни срещу тяхното незаконно придобиване, разкриване и използване, следва да не засягат прилагането на всякакви други свързани правни актове в други области, включително в областта на правата върху интелектуалната собственост, правото на личен живот, правото на достъп до документи и договорното право. Въпреки това, когато обхватът на приложение на Директива 2004/48/ЕО на Европейския парламент и на Съвета⁸ и обхватът на настоящата директива се припокриват, настоящата директива има предимство като *lex specialis*.

ПРИЕХА НАСТОЯЩАТА ДИРЕКТИВА:

Глава I

Предмет и обхват

Член 1 Предмет

Настоящата директива определя правила за закрилата срещу незаконното придобиване, разкриване и използване на търговски тайни.

Член 2 Определения

За целите на настоящата директива се прилагат следните определения:

- (1) „търговска тайна“ означава информация, която отговаря на всички посочени по-долу изисквания:
- а) да бъде тайна в смисъл, че като цяло или в точната си конфигурация и сбор от компоненти не е общоизвестна или лесно достъпна за лица от средите, които обичайно се занимават с въпросния вид информация;
  - б) да има търговска стойност, защото е тайна;
  - в) да е била предмет на обосновани действия при дадените обстоятелства от страна на законно контролиращото информацията лице, за да я запази в тайна.
- (2) „притежател на търговска тайна“ означава всяко физическо или юридическо лице, законно контролиращо търговска тайна;
- (3) „нарушител“ означава всяко физическо или юридическо лице, което незаконно е придобило, използвало или разкрило търговски тайни;

⁸ Директива 2004/48/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 29 април 2004 г. относно упражняването на права върху интелектуалната собственост (ОВ L 157, 30.4.2004 г., стр.45).

- (4) „стоки — предмет на нарушение“, означава стоки, чието проектиране, качество, производствен процес или пазарно предлагане се основават в голяма степен на търговски тайни, които са незаконно придобити, използвани или разкрити.

Глава II

Незаконно придобиване, използване и разкриване на търговска тайна

Член 3

Незаконно придобиване, използване и разкриване на търговска тайна

1. Държавите членки гарантират, че притежателите на търговски тайни имат право да поискат прилагането на мерките, процедурите и правните средства за защита, предвидени в настоящата директива, за да предотвратят или да получат обезщетение за незаконното придобиване, използване или разкриване на търговска тайна.
2. Придобиването на търговска тайна без съгласието на притежателя на търговската тайна се счита за незаконно, когато се извършва умишлено или в резултат на груба небрежност, например чрез:
  - а) нерегламентиран достъп до или копиране на документи, обекти, материали, вещества или електронни документи, които са под законния контрол на притежателя на търговската тайна и съдържат търговската тайна или от които тя може да бъде извлечена;
  - б) кражба;
  - в) подкуп;
  - г) измама;
  - д) нарушение или подбудителство към нарушение на споразумение за поверителност или всяко друго задължение за запазване на тайна;
  - е) всяко друго поведение, което при тези обстоятелства се счита за противоречащо на почтените търговски практики.
3. Използването или разкриването на търговска тайна се счита за незаконно, когато се извършва без съгласието на притежателя на търговската тайна, умишлено или в резултат на груба небрежност, от лице, за което е установено, че отговаря на някое от следните условия:
  - а) придобило е търговската тайна незаконно;
  - б) нарушило е споразумение за поверителност или друго задължение за запазването на търговската тайна;
  - в) нарушило е договорно или друго задължение за ограничаване на използването на търговската тайна.
4. Използването или разкриването на търговска тайна се счита за незаконно и когато дадено лице, към момента на използване или разкриване, е знаело или е било длъжно да знае при тези обстоятелствата, че търговската тайна е получена

от друго лице, което е използвало или разкрило незаконно търговската тайна по смисъла на параграф 3.

5. Съзнателното и умишлено производство, предлагане или пускане на пазара на стоки — предмет на нарушение,, или вносът, износът или съхранението на стоки — предмет на нарушение, за тези цели, се счита за незаконно използване на търговска тайна.

Член 4

Законно придобиване, използване и разкриване на търговска тайна

1. Придобиването на търговски тайни се счита за законно, когато е извършено по един от следните начини:
- а) независимо откритие или създаване;
  - б) наблюдение, изучаване, разглобяване или изпитване на продукт или обект, който е бил предоставен на разположение на обществеността или който е законно притежание на придобилия информацията;
  - в) упражняване на правото на представителите на служителите на информация и консултации в съответствие с правото на Съюза и националното право и/или практика;
  - г) всяка друга практика, която при съответните обстоятелства е в съответствие с почтените търговски практики.
2. Държавите членки гарантират, че не се дава право на подаване на иски за прилагане на мерките, процедурите и правните средства за защита, предвидени в настоящата директива, в случаите, когато предполагаемото придобиване, използване или разкриване на търговска тайна е извършено в един от следните случаи:
- а) за законно използване на правото на свобода на изразяване на мнения и на информация;
  - б) за целите на разкриването на нарушението на даден ищец, неговото неправомерно поведение или незаконна дейност, при условие, че предполагаемото придобиване, използване или разкриване на търговска тайна е било необходимо за такова разкритие и че ответникът е действал в името на обществения интерес;
  - в) търговската тайна е била разкрита от служителите на техните представители като част от законното упражняване на техните функции като такива;
  - г) когато това е необходимо за изпълняването на извъндоговорно задължение;
  - д) с цел защита на законен интерес.

Глава III

Мерки, процедури и правни средства за защита

РАЗДЕЛ I ОБЩИ РАЗПОРЕДБИ

Член 5

Общо задължение

1. Държавите членки предвиждат мерките, процедурите и правните средства за защита, необходими, за да се гарантира наличието на правна закрила на гражданите срещу незаконно придобиване, използване и разкриване на търговска тайна.
2. Тези мерки, процедури и правни средства за защита:
  - а) трябва да бъдат справедливи и безпристрастни;
  - б) не са ненужно сложни или скъпи, както и не налагат неразумни срокове или неоправдани забавяния;
  - в) трябва да бъдат ефективни и възпиращи.

Член 6

Пропорционалност и предявяване на неоснователни иски

1. Държавите членки гарантират, че мерките, процедурите и правните средства за защита, предвидени в съответствие с настоящата директива, следва да бъдат прилагани от компетентните съдебни органи по начин, който:
  - а) е пропорционален;
  - б) избягва създаването на пречки пред законната търговия в рамките на вътрешния пазар;
  - в) предвижда предпазни механизми срещу злоупотребата с тях.
2. Държавите членки гарантират, че когато компетентните съдебни органи установят, че искът, предявен срещу незаконното придобиване, разкриване или използване на търговска тайна е явно неоснователен, а за ищеца е установено, че недобросъвестно е поискал образуване на съдебно производство с цел несправедливо да забави или ограничи достъпа на ответника до пазара или по друг начин да сплаши или да упражни тормоз над ответника, компетентните съдебни органи имат правото да предприемат следните мерки:
  - а) да наложат санкции на ищеца;
  - б) да се разпоредят за разпространяването на информацията относно решението, взето в съответствие с член 14.

Мерките, посочени в първа алинея, се прилагат, без да се засяга възможността ответникът да предяви иск за обезщетение за претърпени вреди, ако правото на Съюза или националното право го позволява.

Член 7
Давностен срок

Държавите членки гарантират, че могат да се предявяват искове за прилагане на мерките, процедурите и правните средства за защита, предвидени в настоящата директива, в срок от най-малко една година, но не повече от две години от датата, на която ищецът е узнал или е бил длъжен да узнае последния факт, който е дал основание за предявяване на иск.

Член 8
Запазване на поверителността на търговската тайна в хода на съдебното производство

1. Държавите членки гарантират, че на страните, техните законни представители, съдебните служители, свидетелите, вещите лица и всички други лица, които участват в съдебни производства, свързани с незаконно придобиване, използване или разкриване на търговска тайна, или които имат достъп до документи, представяни в рамките на тези съдебни производства, не се разрешава да използват или разкриват търговска тайна или предполагаема търговска тайна, която им е станала известна в резултат на това участие или достъп.

Задължението, посочено в първа алинея, престава да съществува във всеки един от следващите случаи:

- а) когато в хода на производството за предполагаемата търговска тайна се установи, че не отговаря на изискванията, посочени в член 2, точка 1);
- б) когато в течение на времето въпросната информация стане широкоизвестна или леснодостъпна за лица от средите, които обичайно се занимават с този вид информация.

2. Държавите членки също така гарантират, че компетентните съдебни органи могат, въз основа на надлежно мотивиран иск от дадена страна, да предприемат специални мерки, необходими за запазване на поверителния характер на всяка търговска тайна или предполагаема търговска тайна, използвана или споменавана в хода на съдебното производство, свързано с незаконното придобиване, използване или разкриване на търговска тайна.

Мерките, посочени в първа алинея, включват най-малко възможността:

- а) да се ограничи изцяло или частично достъпът до всеки документ, съдържащ търговски тайни, представен от страните или трети страни;
- б) да се ограничи достъпът до изслушвания, когато може да се оповестяват търговски тайни, както и до техните съответни записи или протокол. При извънредни обстоятелства и при наличието на съответните основания компетентните съдебни органи могат да ограничат достъпа на страните до тези изслушвания и да се разпоредят те да се извършват само в присъствието на законните представители на страните и упълномощените вещи лица при спазване на задължението за поверителност, посочено в параграф 1;
- в) да предостави неповерителна версия на всяко съдебно решение, в която пасажите, съдържащи търговска тайна, са отстранени.

Когато поради необходимостта от закрила на търговска тайна или предполагаема търговска тайна, както и съгласно втора алинея, буква а) от настоящия параграф компетентният съдебен орган реши, че доказателствата, намиращи се под законния контрол на една от страните, не може да се разкриват на другата страна, и когато такова доказателство е съществено за резултата от съдебното производство, съдебният орган може все пак да разреши разкриването на тази информация на законните представители на другата страна и, когато е целесъобразно, на упълномощените вещи лица при спазване на задължението за поверителност, посочено в параграф 1.

3. При вземането на решение за удовлетворяването или отхвърлянето на иска, посочен в параграф 2, и оценяването на неговата пропорционалност, компетентните съдебни органи отчитат легитимните интереси на страните и, когато е целесъобразно, на трети лица, както и всички потенциални вреди за която и да е от страните и в съответните случаи за трети страни, получени в резултат на уважаването или отхвърлянето на този иск.
4. Обработката на всякакви лични данни в съответствие с параграфи 1, 2 и 3 се извършва по реда на Директива 95/46/ЕО.

РАЗДЕЛ 2

ВРЕМЕННИ И ПРЕДПАЗНИ МЕРКИ

Член 9

Временни и предпазни мерки

1. Държавите членки гарантират, че компетентните съдебни органи могат, по искане на притежателя на търговската тайна, да разпоредят една от следните временни и предпазни мерки срещу предполагаемия нарушител:
  - а) преустановяване или, в зависимост от случая, забрана за използването или разкриването на търговска тайна под формата на временна мярка;
  - б) забрана за производството, предлагането, пускането на пазара или използването на стоките — предмет на нарушение, или за внос, износ или съхранение на стоките — предмет на нарушение, за тези цели;
  - в) изземване или предаване на стоките — предмет на предполагаемо нарушение, включително и вносни стоки, така че да се предотврати тяхното навлизане или движение в рамките на пазара.
2. Държавите членки гарантират, че съдебните органи имат право да постановят, че за продължаването на предполагаемото незаконно придобиване, използване или разкриване на търговска тайна е необходимо внасяне на гаранции, предназначени да осигурят обезщетение за притежателя на търговската тайна.

Член 10

Условия за прилагане и защитни разпоредби

1. Държавите членки гарантират, че по отношение на мерките, посочени в член 9, компетентните съдебни органи разполагат с правомощия да изискат от ищеца да представи доказателства, които могат основателно да се считат за налични и които доказват съществуването на търговската тайна, както и това, че ищецът е законният притежател на търговската тайна, която е била придобита незаконно,

че тя се използва или е разкрита незаконно или че има непосредствен риск от незаконно придобиване, използване или разкриване на търговска тайна.

2. Държавите членки гарантират, че при вземане на решения относно уважаването или отхвърлянето на иска и оценяване на неговата пропорционалност от компетентните съдебни органи се изисква да вземат предвид стойността на търговската тайна, предприетите мерки за закрила на търговската тайна, поведението на ответника при придобиване, разкриване или използване на търговската тайна, въздействието на незаконното разкриване или използване на търговската тайна, легитимните интереси на страните и въздействието, което разпореждането или отхвърлянето на поисканите мерки може да има върху тях, легитимните интереси на трети страни, обществения интерес и защитата на основните права, включително свободата на изразяване на мнение и на информация.
3. Държавите членки гарантират, че временните мерки, посочени в член 9, се отменят или престават да се прилагат по искане на ответника, ако:
  - а) ищецът не подава иск пред компетентния съдебен орган, водещо до решение по съществува на случая, като срокът се определя от съдебния орган, разпоредил мерките, когато това се разрешава от законодателството на държавата членка, или при липса на такова определение — в срок, който не превишава по-дългия от следните два срока — 20 работни дни или 31 календарни дни
  - б) междуременно въпросната информация вече не отговаря на изискванията на член 2, точка 1) поради причини, които не се дължат на ответника.
4. Държавите членки гарантират, че компетентните съдебни органи могат да разпоредят, че за налагането на временните мерки, посочени в член 9, е необходимо внасяне от страна на ищеца на достатъчна гаранция или равностойно обезщетение, предназначена да гарантира обезщетение за всички щети, понесени от ответника и, когато е целесъобразно, от друго лице, засегнато от мерките.
5. Когато временните мерки са отменени въз основа на параграф 3, буква а) в случай, че те престанат да действат в резултат на действие или пропуск от страна на ищеца, или когато впоследствие се установи, че не е имало незаконно придобиване, разкриване или използване на търговска тайна или опасност от такова деяние, компетентните съдебните органи са упълномощени да разпоредят на ищеца, по искане на ответника или на увредената трета страна, да предостави на ответника или на увредената трета страна подходящо обезщетение за всички вреди, причинени от тези мерки.

РАЗДЕЛ 3

МЕРКИ, КОИТО ПРОИЗТИЧАТ ОТ РЕШЕНИЕ ПО СЪЩЕСТВОТО НА СЛУЧАЯ

Член 11

Забрани и коригиращи мерки

1. Държавите членки гарантират, че когато със съдебно решение бъде установено незаконното придобиване, използване или разкриване на търговска тайна,

компетентните съдебни органи могат, по искане на ищеца, да разпоредят следното срещу нарушителя:

- а) преустановяване или, в зависимост от случая, забрана за използването или разкриването на търговска тайна;
- б) забрана за производството, предлагането, пускането на пазара или използването на стоките — предмет на нарушение, или взанос, износ или съхранение на стоките — предмет на нарушение, за тези цели;
- в) приемането на подходящи коригиращи мерки по отношение на стоките — предмет на нарушение.

2. Коригиращите мерки, посочени в параграф 1, буква в), включват:

- а) обявяване на нарушението;
- б) изтегляне на стоките — предмет на нарушението, от пазара;
- в) премахване на тази характеристика на стоката, във връзка с която е установено нарушение;
- г) унищожаване на стоките в нарушение, или, когато е целесъобразно, тяхното изтегляне от пазара, при условие че тези действия не засягат въпросната търговска тайна;
- д) унищожаването на всеки документ, предмет, материал, вещество или електронен документ или части от тях, които съдържат или прилагат търговската тайна, или, когато е целесъобразно, предаването на притежателя на търговската тайна на тези документи, предмети, материали, вещества и електронни документи или части от тях.

3. Държавите членки гарантират, че когато разпореждат изтеглянето на стоки — предмет на нарушение, от пазара, съдебните органи могат да разпоредят, по искане на притежателя на търговската тайна, стоките да се предадат на него или на благотворителните организации при условия, които се определят от съдебните органи, чиято цел е да се гарантира, че въпросните стоки няма да се върнат на пазара.

Съдебните органи разпореждат изпълнението на тези мерки да е за сметка на нарушителя, освен ако не са посочени конкретни причини за отклонение от това правило. Тези мерки не следва да накърняват обезщетението, евентуално дължимо на притежателя на търговската тайна вследствие на незаконното придобиване, използване или разкриване на търговската тайна.

Член 12

Условия на прилагане, защитни разпоредби и алтернативни мерки

1. Държавите членки гарантират, че при разглеждането на искане за приемането на забрани и коригиращи мерки, предвидени в член 11, и оценяването на тяхната пропорционалност компетентните съдебни органи вземат предвид стойността на търговската тайна, предприетите мерки за закрила на търговската тайна, деянията на нарушителя при придобиване, разкриване или използване на търговската тайна, въздействието на незаконното разкриване или използване на търговската тайна, легитимните интереси на страните и въздействието, което разпореждането или отхвърлянето на мерките може да има върху тях, легитимните интереси на трети страни, обществения интерес и

защитата на основните права, включително свободата на изразяване на мнение и на информация.

Когато компетентните органи ограничат срока на действие на мярката, посочена в член 11, параграф 1, буква а), този срок следва да бъде достатъчен, за да се отстранят всички търговски или икономически предимства, които нарушителят може да е извлякъл от незаконното придобиване, разкриване или използване на търговската тайна.

2. Държавите членки гарантират, че мерките, посочени в член 11, параграф 1, буква а), се отменят или действието им се прекратява по искане на ответника, ако междуременно въпросната информация вече не отговаря на условията в член 2, точка 1) по причини, които не се дължат на ответника.
3. Държавите членки гарантират, че по искане на лицето, по отношение на което се налагат мерките, предвидени в член 11, компетентният съдебен орган може да разпорежи изплащане на парично обезщетение за увредената страна вместо прилагане на тези мерки, ако са изпълнени всички условия по-долу:
  - а) заинтересованото лице първоначално е придобило търговската тайна добросъвестно и отговаря на условията на член 3, параграф 4;
  - б) изпълнението на въпросните мерки би довело до несъразмерна вреда за това лице;
  - в) паричното обезщетение за засегнатата страна изглежда задоволително в разумна степен.

Когато се разпорежда изплащане на парично обезщетение вместо разпореждането, посочено в член 11, параграф 1, буква а), това парично обезщетение не трябва да надвишава размера на възнагражденията или таксите, които биха били дължими, ако това лице беше поискало разрешение за използване на въпросната търговска тайна, за период от време, за който използването на търговската тайна е могло да бъде забранено.

Член 13

Обезщетение за претърпени вреди

1. Държавите членки гарантират, че компетентните съдебни органи, при подаден иск от увредената страна, разпореждат на нарушителя, който е знаел или е бил длъжен да знае, че е участвал в незаконно придобиване, разкриване или използване на търговска тайна, да заплати на притежателя на търговската тайна обезщетение, съизмеримо с действително претърпените вреди.
2. Когато определят обезщетението, компетентните съдебни органи вземат предвид всички приложими фактори, като например отрицателните икономически последствия, включително пропуснатите ползи, които засегнатата страна е понесла, всички несправедливо получени ползи от нарушителя и, когато е уместно, елементи, които са различни от стопанските фактори, като например моралната щета, причинена на притежателя на търговската тайна поради незаконното придобиване, използване или разкриване на търговската тайна;

Въпреки това компетентните съдебни органи също така могат, в подходящите случаи, да определят обезщетението като фиксирана сума, въз основа на елементи, които включват най-малко размера на възнагражденията или

таксите, които биха могли да бъдат дължими, в случай че нарушителят беше поискал разрешение да ползва въпросната търговска тайна.

Член 14

Публикуване на съдебни решения

1. Държавите членки гарантират, че при съдебни производства, образувани по повод незаконното придобиване, използване или разкриване на търговска тайна, компетентните съдебни органи могат да разпоредят, по искане на ищеца и за сметка на нарушителя, подходящи мерки за оповестяване на информацията за решението, включително публикуването му изцяло или частично.
2. Всяка мярка, посочена в параграф 1 от настоящия член, следва да запазва поверителността на търговската тайна, както е предвидено в член 8.
3. При вземането на решение за разпореждане на мярка за информиране на обществеността и оценка на нейната пропорционалност компетентните съдебни органи вземат предвид евентуалната вреда, която тази мярка може да причини на личния живот и репутацията на нарушителя, когато нарушителят е физическо лице, както и стойността на търговската тайна, деянията на нарушителя при придобиване, разкриване или използване на търговската тайна, въздействието на незаконното разкриване или използване на търговска тайна и вероятността от продължаване на незаконното използване или разкриване на търговска тайна от страна на нарушителя.

Глава IV

Санкции, докладване и окончателни разпоредби

Член 15

Санкции за неспазване на задълженията, установени в настоящата директива

Държавите членки гарантират, че компетентните съдебни органи могат да налагат санкции на страните, на техните законни представители и на всяко друго лице, което не изпълни или откаже да изпълни всички мерки, приети съгласно членове 8, 9 и 11.

Предвидените санкции следва да включват възможност за налагане на периодични глоби в случай на неизпълнение на мярка, приета съгласно членове 9 и 11.

Предвидените санкции трябва да бъдат ефективни, пропорционални и възпиращи.

Член 16

Обмен на информация и кореспонденти

С цел да се насърчи сътрудничеството, както и обменът на информация между отделните държави членки и между държавите членки и Комисията всяка държава членка определя един или повече национални кореспонденти, отговорни за всички въпроси, свързани с изпълнението на мерките, предвидени в настоящата директива. Тя съобщава на останалите държави членки и на Комисията данните за контакт с националните кореспонденти.

Член 17
Доклади

1. В срок до XX XX 20XX [три години след края на срока за транспониране] Агенцията на Европейския съюз за марките, дизайнните и моделите, в контекста на дейността на Европейската обсерватория за нарушенията на правата върху интелектуалната собственост, изготвя първоначален доклад за тенденциите в съдебните производства за незаконно придобиване, използване или разкриване на търговска тайна по силата на настоящата директива.
2. В срок до XX XX 20XX [четири години след края на срока за транспониране] Комисията изготвя междинен доклад за прилагането на настоящата директива и го представя на Европейския парламент и на Съвета. В този доклад се взема предвид докладът, изготвен от Европейската обсерватория за нарушенията на правата върху интелектуалната собственост.
3. В срок до XX XX 20XX [осем години след края на срока за транспониране] Комисията извършва оценка на въздействието на настоящата директива и представя доклад на Европейския парламент и на Съвета.

Член 18
Транспониране

1. Държавите членки привеждат в действие законовите, подзаконовите и административните разпоредби, необходими с цел спазване на настоящата директива, не по-късно от XX XX 20XX [24 месеца след датата на приемане на настоящата директива]. Те незабавно съобщават на Комисията текста на тези разпоредби.

Когато държавите членки приемат тези разпоредби, в тях се съдържа позоваване на настоящата директива или то се извършва при официалното им публикуване. Условията и редът на позоваване се определят от държавите членки.
2. Държавите членки съобщават на Комисията текста на основните разпоредби от националното законодателство, които те приемат в областта, уредена с настоящата директива.

Член 19
Влизане в сила

Настоящата директива влиза в сила на двадесетия ден след публикуването ѝ в *Официален вестник на Европейския съюз*.

Член 20
Адресати

Адресати на настоящата директива са държавите членки.

Съставено в Брюксел на [...] година.

За Европейския парламент
Председател

За Съвета
Председател